

دانلود مقاله لزوم کاربرد حسابداری محیط زیست در شرکتهای فعال صنعتی ایران

جهت مشاهده [دانلود مقاله لزوم کاربرد حسابداری محیط زیست در شرکتهای فعال صنعتی ایران](#) به پایین

همین صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 13 صفحه

برای دریافت اینجا کلیک کنید

فرمت WORD قابل ویرایش

لزوم کاربرد حسابداری محیط زیست در شرکتهای فعال صنعتی ایران

چکیده

امروزه جهان مصادف با رشد، پیشرفت و پویایی روزافزون جامعه ی بشری و محدودیت منابع طبیعی و زیست محیطی می باشد، همگام با این تحول، صنایع، کارخانه جات و موحدین تولید نیز متاثری از سایر اعضا در حال توسعه و تکامل خواهند بود. این تغییر و تحولات و رشد اقتصادی مسبب ورود ابعاد جدیدی در عرصه ی جهانی و سیستم منابع طبیعی می گردد.

با عنایت به این موضوع که منابع طبیعی و زیست محیطی با رشد و پویایی

اقتصادی توسعه نمی یابند، می بایست همگام با این توسعه ی پویا و پایدار، در راستای حفاظت، صیانت و بهسازی محیط زیست نیز بسترسازی های مناسبی صورت

ت پذیرد، در غیر این صورت ضامن برای افزایش رفاه نسل حاضر و نسلهای آتی وجود نخواهد داشت. صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت های زیست محیطی مهمی گردیده که خواه ناخواه اثرات مالی خاص خود را به جای می گذارد.

اینک با ملحوظ نظر داشتن اینکه منابع طبیعی به عنوان یکی از آسیب پذیرترین عوامل تولید در فعالیتهای صنعتی مطرح می باشد و همچنین در طی سالهای اخیر توجه به مسایل زیست محیطی افزایش یافته است، می بایست صنایع نسبت به مسئولیت های اجتماعی و محیطی مرتبط با عملیات و محصولات خود آگاه شوند. اداره هر واحد اقتصادی مستلزم به کارگیری سه عامل مهم منابع انسانی، منابع مالی و منابع طبیعی است و توجه به عوامل فوق الذکر در تولید سبب به کارگیری نقش نوین علوم با فعالیت های تولیدی می گردد. از جمله این موارد کاربرد حسابداری محیط زیست می باشد که صنایع و شرکتهای را به ابزاری مجهز می نماید تا سیستم کنترل سنتی خود را تجدیدنظر و اصلاح نموده و هزینه های زیست محیطی را پردازش و به گونه ای مناسب در اختیار مدیران قرار دهد.

حسابداری محیط زیست یکی از با اهمیت ترین ابزارهای اندازه گیری، را

هنمایی و کنترل توسعه پایدار در تمام سطوح صنعتی می باشد و می ت

واند پشتوانه حسابداری منابع طبیعی در سطح گسترده، حسابداری بوم شناسی در سطح ادارات محلی و حسابداری مالی، صنعتی و یا مدیریت در سطوح کوچک گردد. می توان چنین بیان نمود که صنایع برای کاهش تاثیرات زیست محیطی فع

الیتهایشان چاره ای جز ورود اطلاعات مربوط به هزینه های آلاینده محیط زیست در حسابها و تصمیمات خود ندارد. در این میان حسابداری زیست محیطی با ایجاد ارتباط بین مدیران زیست محیطی و حسابداران و تشویق آنان به انجام کار در کنار یکدیگر، عملکردهای مالی و زیست محیطی شرکتها را به سوی روند بهتری سوق داده و وضعیت رقابتی مناسبی را برای صنایع فراهم خواهد نمود.

علیهذا با توجه به اینکه در طی سالهای اخیر بالاخص سال جاری آلودگی در کشورمان روند رو به رشدی داشته و صنایع سهم بسزایی را در آلاینده های مضر دارا می باشند و با عنایت به اینکه همیشه پیشگیری بهتر از درمان است، برآن شدیم تا با نشان دادن نقش حسابداری در جهت کمک به کاهش آلودگی از طریق تاثیر مخارج، افشای مالی و ارائه ی اطلاعات به مدیریت ، گامی در این زمینه برداشته شود. واژگان کلیدی

حسابداری محیط زیست - فعالیت های زیست محیطی - هزینه های زیست محیطی - حسابداری مدیریت محیط زیست- گزارشگری زیست محیطی- حسابرسی محیط زیست بیان مساله

در عصر کنونی با توجه به رشد و پیشرفت روزافزون جامعه ی بشری و صنعتی، همچنین محدودیت های منابع طبیعی و زیست محیطی در دسترس، مساله ی حفاظت و صیانت از محیط زیست به عنوان یکی از مهمترین مسایل جامعه جهانی مطرح گردیده است.

برخی از محدودیت های منابع طبیعی سبب می گردد تا شرکتهای تولیدی از سویی برای ماندن در بازارهای جهانی، عرصه رقابت، دستیابی به درآمد بالا و کسب محبوبیت های تجاری مجبور به تحمل هزینه های زیست محیطی شوند و از سوی دیگر ملزم به کاهش هزینه های مزبورگردند.

گذر تخریب محیط زیست از حد آستانه، بحران جهانی ایجاد کرده که مقابله با آن ، کوشش، مساعدت، تدوین دستورالعمل ها و آیین نامه های زیست محیطی با ابعاد وسیعتری را در سطح تمامی ملل طلب می نماید. سازمانها و نهادهای ذیربط قوانین و مقرراتی را وضع نموده اند که به

لحاظ ضعف و نقص تئوری و عملی قوانین مزبور، الزام به آنها نتوانست سبب رفع مشکلات گردد. لذا افراد و سازمانها در جستجوی رویکردی نوین برای رفع این مسائل پرداختند. یکی از این رویکردها حسابداری محیط زیست است که به عنوان يك سیستم اطلاعاتی در کنار علوم اقتصاد و مدیریت موجبات اثر بخشی منابع را فراهم می نماید.

با عنایت به اینکه صنایع یکی از آلاینده های اصلی محیط زیست م

ی باشند، درك صحیح از هزینه های محیط زیست در این صنایع سبب ارزشیابی و قیمت گذاری صحیح محصولات و در مواردی با تصمیمات تجاری بهتر و سرمایه گذاری در فناوری های سازگار با محیط زیست سبب کاهش یا حذف هزینه هایی که هیچ ارزش افزوده ای برای سیستم با محصول ایجاد نمی کنند، می گردد. اینك با ملحوظ نظر داشتن موارد عنوان شده یادآور می شود که صنایع برای کاهش تاثیرات زیست محیطی فعالیتهایشان چاره ای جز ورود اطلاعات مربوط به هزینه های آلاینده محیط زیست در حسابها و تصمیمات خود

ندارد، که به تبع پذیرش این نوع حسابداری با توجه به فرآیندها و تولید محصول، فعالان صنایع را وضعیت رقابتی مناسبی نیز قرار خواهند داد.

حسابداری محیط زیست

تعاریف متعددی در زمینه حسابداری محیط زیست ارائه گردیده است که به اختصار میتوان چنین بیان نمود که حسابداری زیست محیطی شامل مجموعه فعالیت هایی است که موجب افزایش توان سیستم های حسابداری در جهت شناسایی، ثبت و گزارشگری آثار ناشی از تخریب و آلودگی زیست محیطی می شود . این نوع حسابداری مبتنی بر تلفیق زیست محیطی به عنوان یک منبع سرمایه و لحاظ کردن هزینه های زیست محیطی به عنوان یکی از هزینه های قابل قبول در فرآیندهای اقتصادی و محاسباتی است.

هدف آن فراهم آوردن اطلاعاتی است که برای ارزیابی عملکرد ، تصمیم گیری ، کنترل و گزارشگری به مدیران یاری رساند. حسابداری زیست محیطی بر مفاهیم اقتصادی و زیست محیطی بنا شده و به دلیل عدم استفاده از ارزش های مبتنی بر بازار کاربرد آن مستلزم ایجاد تغییر در فرهنگ است . حسابداری زیست محیطی بخشی از این تغییرات را در سازمان و وسیع تر از آن در جامعه ارائه می کند و با ارائه شناخت اساسی بیشتر و مشارکت در فعالیتهای کاری روزانه به تعیین هدف توسعه مستمر به عنوان رویکردی خاص کمک می کند.

فعالیت های زیست محیطی نیز مجموعه فعالیت هایی است که در راستای حفظ و صیانت از محیط زیست، شرکتها ملزم به انجام آن می باشند و هزینه هایی که به خاطر رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی بر شرکت تحمیل می شوند به طور مشخص هزینه های زیست محیطی محسوب می شوند .

بر اساس گزارش آژانس حفاظت از محیط زیست آمریکا

اصطلاح وسیع حسابداری محیط زیست به سه بخش مجزای حسابداری مالی، حسابداری مدیریت و حسابداری درآمد ملی تقسیم می گردد.

همچنین به موجب رهنمود اطلاعات کسب شده توسط حسابداری محیط زیست به دو شکل ارزش پولی و ارزش فیزیکی ارائه خواهند شد. اثرات زیست محیطی شرکت ها بر روی سیستم اقتصادیشان مانند جرایم و قوانین زیست محیطی به وسیله ی اطلاعات پولی و اثرات شرکت بر روی محیط زیست با اطلاعات فیزیکی منعکس می گردند.

حسابداری مدیریت محیط زیست

عبارت است از جمع آوری، تجزیه و تحلیل و استفاده از اطلاعات مالی و غیر مالی به منظور بهینه کردن عملکرد اقتصادی و زیست محیطی واحد های تجاری و به منظور دستیابی به مصرف معقول منابع طبیعی در واحدهای تجاری. هدف اصلی حسابداری مدیریت محیط زیست فراهم آوردن اطلاعات مربوط و مفید برای مدیران سازمان با تاکید بر تفکیک آنها از استفاده کنندگان خارجی ، جهت حمایت از مسئولیت های گوناگون می باشد.

نگرش های موجود در حسابداری محیط زیست

□ نگرش عملکردی : هدف این رویکرد کاهش هزینه های زیست محیطی و پنهان سازی آنها در بخشهای هزینه ای خاص مانند هزینه سربار می باشد.

برتری دادن منابع انسانی بر طبیعت، برتری دادن سود به ثروت عمومی، ترجیح شرکتها بر اکوسیستمها و دلار بر احساسات، از جمله ویژگیهای نگرش عملکردی می باشد . از نظر عملکردگراها ، حسابداری زیست محیطی نوعی فعالیت حاشیه ای و کم اهمیت است. در این رویکرد گزارشهای مرتبط با ، فقط به سمع و نظر مدیران عالی رتبه سازمان می رسد.

□ نگرش حسابداری سبز : هدف این رویکرد شفاف سازی فعالیتهای حسابداری در تمام ابعاد است . بر این

اساس حسابداري زیست محیطی یعنی پیگیری و شناسایی هزینه‌ها و درآمدهای سبز محصولات و خدمات ارائه شده در حسابداري مدیریت، چه

در داخل سازمان و چه در قالب پاسخگویی در قبال جامعه و محیط زیست (پاسخگویی اجتماعی و اکولوژیکی).

هدف حسابداري زیست محیطی سبز همانا توضیح آن چیزی است که برای جهان طبیعت اتفاق می‌افتد و به دنبال فراهم آوردن بستری مناسب برای گفتگو می

ان همه سهامداران است.

هزینه یابی زیست محیطی

هزینه‌های زیست محیطی جهت اینکه هنگام تصمیم‌گیری‌های مدیریتی بهتر مدنظر قرار گیرند به دو دسته تقسیم بندی

می شوند :

۱- هزینه‌های زیست محیطی که بطور کلی و عمومی مورد توجه مدیریت قرار می‌گیرند و اصطلاحاً به آنها هزینه‌های مستقیم یا عادی گفته می‌شود.

۲- هزینه‌های زیست محیطی که ممکن است به دلیل تلقی آنها به عنوان هزینه‌های سربار و یا تحقیق و توسعه، مبهم باشند، و یا به دلیل تسهیم نادرست آنها به مراکز هزینه نادرست ارائه شوند و یا به سادگی از آنها چشم‌پوشی شود. به این هزینه‌ها اصطلاحاً هزینه‌های مخفی، احتمالی، و یا کمتر مشهود گفته می‌شود.

هزینه‌های زیست محیطی در یک دوره معین، ممکن است در نتیجه مخارج جاری یا مورد انتظار آینده یک دارایی یا خدمت ایجاد شده باشد، که در این صورت هزینه اقدامات زیست محیطی نامیده می‌شود و یا امکان دارد در نتیجه دارایی یا خدمت نباشد که زیان محسوب می‌گردد.

هزینه‌های زیست محیطی که در نتیجه مخارج جاری ایجاد می‌شوند به وضوح در صورت‌های مالی شناسایی خواهند شد، لیکن هزینه محیط زیست که در نتیجه مخارج آینده مورد انتظار محتمل می‌شود زمانی در صورت‌های مالی شناسایی خواهد شد که دارای معیارهای شناسایی بدهی احتمالی باشد. در صورتی که هزینه زیست محیطی ناشی از تغییر در برآورد باشد، مطابق استانداردهای مربوط به تغییر در برآورد با آن برخورد می‌شود. اگر هزینه‌ای که به تازگی شناسایی شده تغییر در برآورد نباشد، بررسی منافع اقتصادی مخارج با توجه به اینکه در چه دوره‌ای منفعت داشته یا منافعش شناسایی خواهد شد، ضروری است.

هزینه زیست محیطی شناسایی شده در دوره جاری که برای پاکسازی یا پرداخت جریمه تحمل شده است ممکن است به خاطر خسارت به محیط زیست در دوره یا دوره‌های قبل باشد. پس این هزینه باید برای دوره یا دوره‌های قبل در نظر گرفته شود.

هزینه‌های محیط زیست که به طور مستقیم یا غیرمستقیم با منافع دوره جاری مرتبط هستند باید در دوره جاری هزینه شوند. به علاوه هزینه‌های محیط زیست که به عنوان هزینه‌های دوره یا زیان تلقی می‌شوند باید در دوره جاری حذف گردند.

هزینه‌های محیط زیست که دارای منافع اقتصادی آینده مورد انتظار هستند به عنوان هزینه‌های انتقالی یا سرمایه‌ای تلقی می‌گردند. البته بیشتر هزینه‌های محیط‌سسه‌ای که متحمل آن می‌شود این منافع را ندارند.

صورت های مالی شرکت ها همواره در معرض بررسی حسابرس مستقل هستند . تعدادی از شرکت ها در گزارش ها و حساب های خود اطلاعاتی را ارائه می دهند که به آسیب های وارده در محیط زیست بر اثر فعالیت های آنها مربوط می شود . این اطلاعات غالباً جزئیاتی درباره انتشار آلودگی در آب ، هوا یا جزئیاتی از سوخت و مواد مورد استفاده توسط آنها می باشد .

برخی از گزارش ها تفصیلی تر بوده و ممکن است شامل داده های کمی ایجاد شده توسط شاخص های عملکرد زیست محیطی واحد تجاری نیز باشند . علایق عمومی در حمایت از محیط زیست موجب شده که فشار وارده بر موسسات جهت بازرسی و آزمودن دقیق آسیب هایی افزایش یابد که فعالیت های تجاری آنها بر محیط زیست وارد می سازد و این امر موجب اجرای حسابرسی فعالیت های زیست محیطی گردیده است . برای بیشتر شرکت های باهوش از نظر زیست محیطی یک حسابرسی زیست محیطی بسیار مهم است و این مفهوم ابتدا در ایالات متحده اعمال گردید و سپس در اروپا و هندوستان توسعه پیدا کرد.

گزارشگری زیست محیطی

حسابداری زیست محیطی، گزارشگری زیست محیطی را نیز دربردارد و عملکرد زیست محیطی از دید استفاده کنندگان گزارشهای مالی حائز اهمیت می باشد، لذا افشای هزینه های زیست محیطی در راستای حفظ ثروت سهامداران موجبات افزایش ارزش بنگاه انتفاعی را فراهم می سازد.

اگرچه منافع اینگونه هزینه ها قابل تقویم به ریال نیست، ولی درعین حال ایجاد تمایز در بنگاه انتفاعی به عنوان یک صنعت سبز را موجب می گردد و از طریق ایجاد محبوبیت اجتماعی، آثار مفید و موثری بر قیمت سهام اینگونه بنگاهها در بازار بورس اوراق بهادا

ر خواهد داشت، لذا گزارشگری زیست محیطی با نگاه دقیق تری باید موردتوجه مدیران واحدهای اقتصادی قرار گیرد، به ویژه واحدهایی که در زمینه زیست محیطی متحمل مخارج زیادی می گردند.

سیر تحول حسابداری محیط زیست

بحث حسابداری محیط زیست با افزایش بدهی های زیست محیطی در

اواسط دهه هفتاد میلادی و ناگزیری شرکت ها به افشای زیان های وارده به محیط زیست آغاز گردید. اولین اقدام از سوی سازمان های تدوین کننده استاندارد در سال ۱۹۷۵ از طرف هیأت تدوین استانداردهای حسابداری صورت پذیرفت که این سازمان نشریه شماره پنج خود را تحت عنوان افشا و تعلق پذیری بدهی های احتمالی جهت کمک به شناسایی بدهیهای- مربوط به محیط زیست منتشر نمود.

در جهت تکمیل استاندارد فوق در سال ۱۹۷۶ ، تفسیر شماره ۱۴ از طرف هیأت تدوین استانداردهای حسابداری تحت عنوان « برآورد معقول از مبلغ یک زیان» منتشر شد.

در سال ۱۹۷۶ افزایش خسارت های زیست محیطی، کنگره آمریکا را برآن داشت در پاسخ به تقاضای جامعه، قانون حفاظت و بازیافت منابع محیط زیست را به تصویب برساند و به دنبال آن نیز در سال ۱۹۸۰ قانون فدرال تحت عنوان قانون جامع مسؤولیت، غرامت و بدهی محیط زیست به تصویب رسید.

در سال ۱۹۹۰ میلادی، هیأت تدوین استانداردهای حسابداری نشریه شماره ۸ را تحت عنوان سرمایه ای کردن هزینه های آلودگی محیط زیست را منتشر نمود.

در سال ۱۹۹۲ سازمان بین المللی استاندارد یک کمیته فنی تحت عنوان مدیریت زیست محیطی برای تدوین استانداردهای مدیریت زیست محیطی تشکیل داد و در نهایت در اگوست سال ۱۹۹۶ مجموعه ای مشتمل بر شش استاندارد از سری ایزو ۱۴۰۰۰ انتشار یافت.

در ایران نیز اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با مسائل زیست محیطی، حفاظت از محیط زیست را که نسل امروز و نسل های بعدی باید در آن حیات اجتماعی روبه رشدی داشته باشند،

وظیفه عمومی تلقی می نماید. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر اقتصادی که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند را ممنوع نموده است. در ادامه به نتایج برخی از تحقیقاتی که پیرامون حسابداری محیط زیست صورت پذیرفته اند، اشاره می گردد: یکی از مهمترین مطالعات کاربردی در این زمینه توسط استیل و پاونل در سال ۲۰۰۲ صورت پذیرفته است و آنان توانستند مزایای حسابداری محیط زیست را در شرکتهای جنرال موتورز، شرکت کامن وات ادیسون و شرکت اندرسون به اثبات برسانند. همچنین کریستین جاش در سال ۲۰۰۲ در استرالیا بیان نمود که سودمندی سیستم های اطلاعاتی در موفقیت عملیاتی نمودن مدل هزینه یابی زیست موثر می باشد.

در سال ۲۰۰۵ سارومپت به این نتیجه رسید که عملکرد زیست محیطی ارتباط با اهمیت و معناداری با عملکرد شرکت ها دارد. روزر ال بریت وچیکا ساکا نیز در همان سال در ژاپن ارتباط بین حسابداری مدیریت محیط زیست و مقیاس های اثر بخشی زیست محیطی را مورد مطالعه قرار داده و اذعان داشتند که اثر بخشی مقیاس ها با حسابداری مدیریت محیط زیست متفاوت می باشد. پاتریک- دیبر و فرانسیس فرنر در سال ۲۰۰۶ هزینه های محیط زیست

ت را به دو بخش داخلی و خارجی تقسیم نمودند و نشان دادند که هزینه های داخلی و خارجی دارای اثرات متفاوتی هستند که در مجموع می توانند بالغ بر ۱۲٪ از هزینه های یک واحد عملیاتی را به خود جذب نمایند. ژانک و استرم در سال ۲۰۰۷ در آمریکا بیان نمودند که دلایل عدم سازگاری و تنوع نتایج تحقیقات گذشته در مورد عملکرد زیست محیطی و عملکرد مالی شرکت ها، در واقع ناشی از تفاوت در انتخاب مقیاس ها بوده است. الکساندر مارلی و پاولا میولو در سال ۲۰۰۸ در ایتالیا اذعان داشته اند که افشاء و گزارشگری اطلاعات زیست محیطی تاثیرات مثبتی بر نحوه تصمیم گیری مدیران دارد. دینا واهیونی و همکاران در سال ۲۰۱۰ چنین بیان نموده اند که استفاده از حسابداری زیست محیطی منجر به صرفه جویی هزینه ها، استفاده بهینه از منابع، کیفیت قیمت گذاری محصولات، افزایش خوشنامی و ارزش سهام می گردد.

در ایران مطالعات کاربردی اندکی در مورد حسابداری محیط زیست صورت پذیرفت

ه و غالباً به صورت تئوری به این موضوع پرداخته شده است که در ذیل چند نمونه اشاره می گردد : نادر کاظم زاده ارسبی در سال ۱۳۸۰ به این نتیجه رسید که هزینه یابی واحدهای تولیدی در حد متوسط و گزارشگری و افشاء در حد ضعیف اهداف زیست محیطی را پوش

ش می دهد.

دکتر محسن خوش طینت در سال ۱۳۸۱ به نحوه ی برخورد با هزینه های جاری و آتی محیط زیست در صورت های مالی پرداخته و بیان داشته است که بدهی های زیست محیطی باید در صورتهای مالی منعکس شود و در غیر این صورت افشاء لازم است.

در سال ۱۳۸۲ دکتر مهناز ملانظری در تحقیق خود بین جنبه های فیزیکی و پولی حسابداری محیط زیست تمایز روشنی برقرار نموده است و جنبه های آینده مدار یا گذشته مدار بودن اطلاعات حسابداری محیط زیست را نیز به این چار چوب اضافه نموده است.

اهمیت پژوهش

هزینه های زیست محیطی یکی از مهمترین مخارجی است که شرکت ها برای تولید کالا و خدمات خود متحمل می شوند، بسیاری از این هزینه ها را می توان با استفاده از تصمیم گیری های تجاری بهتر، سرمایه گذاری در فناوری های سازگارتر با محیط زیست و طراحی دوباره فرآیندها و محصولات تولیدی به طور قابل ملاحظه ای کاهش داد و یا آنها را حذف نمود ، زیرا برخی از این هزینه ها ممکن است هیچ ارزش افزوده ای

برای سیستم یا محصول ایجاد نماید.

مدیریت بهتر هزینه های زیست محیطی میتواند عملکرد زیست محیطی شرکت را نیز بهبود بخشیده و از طریق کاهش آلودگی و حفظ سلامت عمومی مزایای قابل ملاحظه ای را برای جامعه به همراه داشته باشد. درک صحیح هزینه های زیست محیطی و اطلاع از عملکرد زیست محیطی فرآیندها و محصولات تولیدی می تواند بهایابی درست و صحیح و همچنین قیمت گذاری محصولا

ت را بهبود بخشیده و به شرکت ها در طراحی فرآیندها و محصولات سازگارتر با محیط زیست مدد نماید. توجه به فرآیندها و محصولات تولیدی منطبق با شرایط زیست محیطی بهتر، مزایای بیشتری برای محصولات در میان مشتریان ایجاد خواهد گشت.

بسیاری از مخارج عمده زیست محیطی در نتیجه تصمیمات تجاری کاهش یافته و یا می تواند به وسیله کسب درآمد از فروش حذف شود.

مدیریت بهتر مخارج زیست محیطی می تواند موجب توسعه عملکرد محیط زیست و مزایای عمده ای جهت سلامت بشر و از سوی دیگر موفقیت واحد تجاری گردد، ه

مچنین می تواند از توسعه يك شرکت و عملیات آن از جنبه سیستم مدیریت محیط زیست حمایت نماید. درک مخارج زیست محیطی و عملکرد فرآیند تولید محصول می تواند موجب هزینه یابی دقیق و قیمت گذاری صحیح محصولات گردیده و به طراحی فرآیند تولید کالاها و خدمات با تأکید هرچه بیشتر بر روی مسائل زیست محیطی کمک نماید.

هدف

صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت های زیست محیطی مهمی گردیده که خواه ناخواه اثرات مالی خاص خود را به جای می گذارد. حسابداری محیط زیست یکی از با اهمیت ترین ابزارها برای اندازه گیری، راهنمایی و کنترل توسعه پایدار در تمام سطوح صنعتی می باشد، به اصلاح شاخص های اقتصادی می انجامد و استفاده کنندگان مختلف را قادر می سازد تا تصمیماتی بگیرند که پشتوانه آن توسعه باشد. همچنین این نوع حسابداری می تواند پشتوانه حسابداری منابع طبیعی در سطح گسترده، حسابداری بوم شناسی در سطح ادارات محلی و حسابداری مالی، صنعتی و یا مدیریت در سطوح کوچک باشد. علیهذا با عنایت به اینکه منابع طبیعی به عنوان یکی از آسیب پذیرترین عوامل تولید در فعالیتهای صنعتی مطرح می باشند و در طی سالهای اخیر آلودگی در کشورمان روند افزایشی داشته و صنایع سهم بسزایی در آلاینده های مضر دارا می باشند بنابراین می

بایست صنایع نسبت به مسئولیت های اجتماعی و محیطی مرتبط با عملیات و محصولات خود آگاه شوند، زیرا حفاظت از محیط زیست یکی از مهمترین مسائل ج

هانی است که خط مشی جوامع در زمینه ی انرژی و نیز توسعه اقتصادی و بهره وری صحیح از منابع انرژی را شکل خواهد داد.

لذا با توجه به اینکه همیشه پیشگیری بهتر از درمان است بر آن شدیم تا با نشان دادن نقش حسابداری در جهت کمک به کاهش آلودگی از طریق تاثیر مخارج، افشای مالی و ارائه ی اطلاعات به مدیریت، گامی در این زمینه برداشته شود.

نتیجه گیری

به طور مشخص می توان نتایج را به شرح ذیل بیان نمود:

گامی اساسی و موثر در جهت مقابله با آلودگی محیط زیست و تعقیب و مجازات مرتکبین جرایم علیه محیط زیست، تدوین و تنظیم قوانین و مقررات در حوزه های مختلف محیط زیست می باشد. در ایران نیز با توجه به

تحولات و رشد صنایع و دگرگونی و بروز آلودگیهای مختلف، ضروری است قوانین و مقررات زیست محیطی مختلفی در زمینه های گوناگون تدوین و تصویب گردد.

همچنین برخی از قوانین و مقررات صنایع آلاینده محیط زیست نیازمند بازبینی و اصلاح است. وضع و اصلاح قوانین، منجر به پیگیری و توجه بیشتر شرکتها نسبت به جلوگیری از ایجاد آلاینده ها یا کاهش آنها و ارائه گزارش درباره وضعیت عملکردشان در مورد نحوه برخورد با آلاینده ها و روشهای به کار گرفته شده برای جلوگیری یا کاهش آلودگی خواهد بود.

آنچه امروزه موجب توسعه نیافتن این نوع حسابداری گردیده است، عدم التزام و اجبار صنایع و شرکتها در زمینه برخورد با مخارج زیست محیطی می باشد.

مراجع تدوین کننده رهنمود در زمینه حسابداری لازم است نسبت به ارائه ی رویه ها و دستورالعمل های مناسب جهت به کارگیری سیستم حسابداری محیط زیست

ت و همچنین نحوه ی برخورد سازمانها با مخارج زیست محیطی اقدام لازم را معمول نمایند.

اساس استانداردهای سری ایزو ۱۴۰۰۰ تعهد و اعتقاد قلبی مدیریت ارشد به لزوم حفاظت از محیط زیست و مسئولیت در قبال نسل بعدی است و این امر

محقق نخواهد شد مگر از طریق آموزش مدیران در جهت آشنایی با آلودگیهای ناشی از صنایع، اثرات مخرب آنها بر محیط زیست، طرق کاهش آلودگی و قوانین و مقررات و استانداردها انجام می گیرد . چنانچه مدیران به نظامهای جلوگیری آلودگی و حفاظت محیط زیست توجه نمایند خواهان انجام مخارجی برای جبران خسارات زیست محیطی می شوند و می کوشند نحوه برخورد خود را در حفاظت از محیط زیست برای جامعه افشا نمایند و این امر از طریق سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان ابزاری مناسب برای کمک به مدیریت انجام می گیرد.

در نهایت می توان چنین بیان نمود که در طی سالهای اخیر، مساله آلودگی محیط زیست به عنوان یکی از معضلات جامعه بشری بالاخص سال جاری در ایران روند روبه رشدی داشته است. یکی از دلایل عمده این امر استفاده نادرست از منابع طبیعی که به عنوان آسیب پذیرترین منابع قلمداد می شود، می باشد. این موضوع سبب ایجاد ملاحظاتی در محیط زیست

ت گردیده و مفهوم توسعه ی ناپایدار را پدید آورده است، لذا توجه به حسابداری محیط زیست را بیش از پیش لازم و ضروری نموده است.

در دیگر کشورهای جهان مفاهیم حسابداری محیط زیست، هزینه یابی محیط زیست و گزارشگری مخارج زیست محیطی شرکتها از چند دهه قبل آغاز شده و تحقیقات بسیاری در این زمینه صورت گرفته است. مع الاسف در ایران علاوه بر خسارات زیانبار و آفری که برخ

ی از صنایع و شرکتها به محیط زیست وارد می آورند و آلودگی های گوناگونی را موجب می شوند، هنوز در این زمینه تحقیقات مناسب و مکفی انجام نگردیده و الزام و اجبار قوانین در این حوزه صورت پذیرفته است. منابع

خوش طینت ، محسن، ۱۳۷۲، حسابداری مسئولیت های اجتماعی، فصلنامه علمی پژوهشی بررسی های حسابداری، سال سوم، شماره های ۱۰ و ۱۱، زمستان، صفحات ۱۸-۳۴ .

خوش طینت، محسن و میر سمیعی، مسعود، ۱۳۸۱، حسابداری محیط زیست، مجله حسابرس، شماره ۱۷، صفحات ۱۶-۲۱ .

سجادی، سید حسین، حسابداری زیست محیطی، مجله حسابدار، شماره ۱۸۶، صفحات ۱۹-۲۵،

سید نژاد فهیم، سید رضا، ۱۳۸۳، ضرورت حسابداری محیط زیست، مجله بورس، شماره ۴۲، مرداد، صفحات

شاه ویسی، فرهاد، حسابداری محیط زیست، هزینه ها و کاربرد ها در تصمیم گیری، مجله حسابداری، شماره ۱۸۵، صفحه ۳۱-۴۲ .

قنبری، جواد، ۱۳۸۹ حسابداری محیط زیست، قابل دسترسی در وبلاگ حسابداری
<http://accounting.blogfa.com>

کاظم زاده ارسبی، نادر، ۱۳۸۲، حسابداری محیط زیست، مجله تدبیر، شماره ۱۳۵ .
 کامرانی، رضا و اسکافی، فردین، ۱۳۸۴، استاندارد ایزو ۱۴۰۰۱ ویرایش ۲۰۰۴، انتشارات کیانقش تهران
 ملانظری، مهناز، حسابداری مدیریت محیط زیست، ۱۳۸۲ پژوهشنامه علوم انسانی و اجتماعی، سال سوم
 ، شماره هشتم، صفحات ۱۴۱-۱۵۹ .
 میرزایی، غلامرضا، حسابداری و حسابرسی محیط زیست،

مجله حسابداری، شماره ۱۳۴، صفحه ۷۶-۸۴ .

نصیر زاده، فرزانه، حسابداری زیست محیطی، مجله حسابداری، شماره ۱۸۳، صفحه ۲۴-۳۲ .
 یوما، راجر پرمن، جیمز مک گیل ری، ترجمه حمد ارباب، کتاب اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی، فصل
 چهاردهم

Halberg N, Verschuur G, Goodlass G., 2005, "From level environmental indicators; are they useful?
 An overview of green accounting systems for European farms". Agriculture Ecosystems &
 Environment, pp. 195 – ۲۱۲

Kevin A.Kitzman,2001, "Environmental Cost for Improved Environmental
 Decision Making", Pollution Engineering, December, PP20-29

Lin Li,2002, Encouraging Environmental Accounting Worldwide: A Survey
 of Government Policies and Instruments, Corporate Environmental
 strategy, Vol. 8, Iss. 1, PP. 55-63

Moors E, Dijkema G., 2005, "Embedded industrial production systems Lessons from
 wastemanagement in zinc production". Technol Soc, pp. 1-16

Nelson. 1993. Accounting and Capital Budgeting for Pollution Prevention. Presented at Engineering
 Foundation Conference, San Diego, CA, January: 24-29

Pluye, P., Potvin, L and Denis J.L., 2004, "Making public health programs last: conceptualizing
 sustainability", Evaluation and Program Planning, (27), pp.121_133

"A.J. Richardson, M.Welker, 2001, "Social Disclosure, Financial Disclosure and Cost of equity capital
 Accounting Organizations and Society, NO26, PP 597-616 ,

S.B. Hungnes ET AL, 2001 "Corporate Environmental Disclosure: Are They Usefule in Determining
 Environmental P

erformance?", Journal of Accounting and Public Policy, NO 20, PP 217-240

".Winsemius, P ., and W. Hahn. 1992."Environmental option assessment
 TheColumbia Journal of World Business. Fall and Winter: 249-266

Environmental Protection Agency, 1995,"An IntroductionTo Environmental Accounting As a Business
 Management Tool", Office Of Pollution Prevention And Toxics,JUNE

برای دریافت اینجا کلیک کنید

مقالات مرتبط

- [دانلود مقاله مدارهای الکترونیکی در خودرو و ECU](#)
- [دانلود مقاله تعیین نقش استفاده از تکنیک امتیازی متوازن \(BSC\) در بهبود عملکرد شرکت-ها از منظر مالی](#)
- [دانلود مقاله محاهدین خلق](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ، ایران](#)
- [گت بیبر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)